

קבוצת שאן
דו"ח קיימות

2023

תוכן עניינים

3	דבר המנכ"ל
4	על הדו"ח
5	אודות הקבוצה
5	חזון הקבוצה
6	נושאים מהותיים
7	הזיקה שלנו ל- UNSDGS
8	אסטרטגיית הקיימות של קבוצת שאן
9	ממשל תאגידי
10	חברות הבת של שאן
11	אחריות תאגידית
11	אבטחת מידע
11	בטיחות
12	Innovalloy – חדשנות בעמק

13	הסביבה שלנו
14	צריכת אנרגיה בקבוצה
14	צריכת חשמל וקיטור
15	דלקים
15	גזי קירור
16	מדרך הפחמן שלנו
16	הפחתת פליטות – מיזמים ותמיכות מטעם הקבוצה
17	אנרגיה מתחדשת ושיקום טבע – פרויקט תפוז
17	הסרת תחנות הדלק בקיבוצים
18	ניהול מים בקבוצה
18	שפכים
19	ניהול פסולת וחומרי גלם
20	הקהילה שלנו
22	עובדים
22	חויית העובד
23	פיתוח עובדים
24	אינדקס GRI

דבר המנכ"ל

קבוצת שאן גאה לפרסם את דוח הסביבה, החברה והממשל התאגידי (ESG) הראשון שלה. דוח זה אינו רק הצהרה, אלא מפה מדויקת המשקפת את הערכים המושרשים שעליהם נבנתה הקבוצה ואת מחויבותנו הבלתי מתפשרת להמשיך ולפעול מתוך אחריות, שותפות וראייה ארוכת טווח. הדוח שם זרקור על תחומים שביומיום, בעיצומה של העשייה השוטפת, נדחקים לעיתים לשוליים – אך למעשה הם ליבת קיומנו: האדם, האדמה והקהילה. כבעלי שורשים חקלאיים עמוקים, אנו שבים אל היסודות מהם צמחנו. אנו מאמינים שחיבור נכון ואחראי בין האדם, האדמה והקהילה הוא הבסיס לעשייה בת-קיימא ולצמיחה אמיתית. זו הדרך שלנו להבטיח כי נהיה חוליה חזקה ואחראית בשרשרת הדורות.

ממשל תאגידי (G – Governance)

בעידן דינמי ומשתנה, אנו בוחרים להביט באומץ במציאות, לפעול באחריות ולהוביל שינוי. אנו מחויבים למבנה ממשל תאגידי שקוף ואפקטיבי: **שקיפות ואתיקה**: הטמעת קוד אתי ברור ומחייב, והקפדה על נהלי שקיפות מלאים מול בעלי המניות והרגולטורים.

הנהלה מקצועית: שימור וחיזוק הדירקטוריון והנהלה המקצועית, תוך הבטחת עצמאות בקבלת החלטות כלכליות שאינן מושפעות מאינטרסים פוליטיים או אזוריים צרים, אלא משרתות את טובת שרשרת הערך הכוללת.

ניהול סיכונים: הטמעת מערכות מתקדמות לזיהוי, ניהול ובקרה של סיכונים ESG, לרבות סיכונים אקלים וסיכונים רגולציה עתידיים.

אחריות חברתית (S – Social)

אנחנו משקיעים באנשים – העובדים, החברים, והקהילות שבתוכן אנו פועלים. אנו רואים בכל עובד שותף לדרך ולערכים. לכן, אנו פועלים ל:

הון אנושי: קידום הזדמנות שווה, גיוון והכלה בכל דרגי הניהול והעשייה, יחד עם ביטחון תעסוקתי וקידום התפתחות אישית ומקצועית באמצעות הכשרות וליווי.

בריאות ובטיחות: הבטחת סביבת עבודה בטוחה ותקנית ברמה הגבוהה ביותר (Zero Harm Culture), והעצמת בריאותם ורווחתם של העובדים.

מעורבות קהילתית: חיזוק הקשר ההדדי עם היישובים והרשויות באזורנו, ותמיכה בפרויקטים חברתיים המקדמים חוסן קהילתי וערכות הדדיות.

אחריות סביבתית (E – Environment)

האחריות הסביבתית שלנו היא לא רק עמידה בדרישות רגולטוריות, אלא חלק מהמהות החקלאית-תעשייתית שלנו. אנו מבינים את תפקידנו כשומרי האדמה, ופועלים ל:

אקלים ואנרגיה: הפחתה שיטתית של טביעת הרגל הפחמנית שלנו על ידי מעבר לאנרגיות מתחדשות (סולאריות) והשקעה בטכנולוגיות ייצור מתקדמות, יעילות ונקיות יותר.

משאבים ומים: שימוש מושכל וחסכוני במשאבי מים ואנרגיה, ויישום תהליכי כלכלה מעגלית להפחתת פסולת וניהול נכון של שפכים תעשייתיים.

שמירה על המגוון הביולוגי: הבטחת עקרונות פיתוח זהיר שאינם פוגע בסביבת המחיה של האזור שבו אנו פועלים.

הדוח שלפניכם אינו רק אוסף נתונים ומדדים – הוא מבטא דרך חיים ותרבות ארגונית המשלבת ערכים עם עשייה. הוא מגלם את האחריות שאנו לוקחים כלפי סביבתנו, כלפי הדורות הבאים וכלפי מדינת ישראל כולה. אני מזמין את כל שותפינו – עובדים, לקוחות, ספקים ובעלי מניות – לקרוא את הדוח המלא ולהצטרף למחויבותנו להבטיח שנשאיר לילדינו עולם טוב, צודק ובר-קיימא יותר.

ברגשי חברות וערכות הדדית,
גברי איכנולד מנכ"ל קבוצת שאן

על הדוח

אנו שמחים להציג את דוח הקיימות הראשון של הנהלת קבוצת שאן, המאגדת 3 חברות בנות ו-15 שותפויות בבעלות מלאה או חלקית. מטרת הדו"ח, אשר נכתב ברוח תקן הדיווח GRI, היא להציג את ערכי הקבוצה ופעילותה בתחומי קהילה, כלכלה וסביבה בשנת הדיווח 2023. אנו רואים בדוח זה סנונית ראשונה, ומתחייבים להמשיך ולפרסם דו"חות קיימות עבור הנהלת הקבוצה וחברות הבנות בשקיפות מול כלל מחזיקי העניין. דו"ח הקיימות והמידע המוצג בו עברו תיקוף פנימי על ידי אנשי המקצוע הרלוונטיים ומחזיקי עניין פנימיים וחיצוניים. למידע נוסף ושאלות ניתן לפנות לכתובת הדוא"ל: energy@shan.co.il.

אודות הקבוצה

קבוצת שאן אשר הוקמה בשנת 1946, הינה ארגון אזורי כלכלי בבעלות קיבוצי עמק בית שאן והגלבע: בית השיטה, חמדיה, טירת צבי, כפר רופין, מירב, מסילות, מעוז חיים, מעלה גלבע, נווה אור, נווה איתן, ניר דוד, עין הנצי"ב, רשפים, שדה אליהו, שדה נחום, שדמות מחולה ושלוחות.

מטה הנהלת הקבוצה נמצא באזור התעשייה "מפעלי שאן" אשר בבעלות הקבוצה. המתחם ממוקם במרכזו של עמק המעינות הפסטורלי, במרחק נסיעה קצר מן העיר בית שאן. החברה מספקת מענה פיננסי לקהל לקוחותיה, הקיבוצים, המשקים, העסקים והחקלאים שבתחומה, ושירותי השכרת נדל"ן למספר חברות הפועלות באזור התעשייה. הקבוצה מורכבת משלוש חברות בת - אחזקות שאן, משקי שאן ופיתוח שאן, אשר תחת כל אחת מהן פועלות חברות בבעלות מלאה או חלקית של הקבוצה. במטה החברה 21 עובדים, וכלל החברות בבעלות הקבוצה מעסיקות כ-2,000 עובדים.

חזון הקבוצה

החזון הקבוצה הוא ניהולה כארגון פיננסי - כלכלי, איתן ומתחדש התומך בשגשוג כלל בעלי העניין, למען קיום הציונות והחקלאות בעמק בית שאן.

הארגון חרט על דגלו ערכי שיתוף פעולה, יוזמה וחדשנות, הוגנות, אחריות ומקצוענות. על בסיס ערכים אלו פועל הארגון לביסוס, ייצוב ושיפור מתמיד של ענפי החקלאות בעמק בפרט, ושל צרכי המשק כולו ולטובת רווחת חברי הקהילה בכל יישוב. הארגון חותר בכל עת לחדשנות חשיבתית במגוון תחומים, שמירה על רלוונטיות עבור הבעלים, המשקים, והעסקים, תוך שיתוף הפעולה עם מנכ"לי התאגידים, שימור רוח הצוות ושיתוף הפעולה בין הקבוצה והמשקים. זאת כדי לייצר כדאיות עסקית לאורך כל שרשרת הערך והשתלבות בפעילות אינטגרטיבית מהחקלאי ועד הצרכן.

נושאים מהותיים

נושאים מהותיים הם נושאי הליבה של חברה או ארגון המשפיעים באופן ישיר על התנהלות הארגון ועל מחזיקי העניין שלו. תהליך זיהוי הנושאים המהותיים הוא הבסיס לגיבוש אסטרטגיית קיימות ותוכנית עבודה אפקטיבית, ובוצע במספר שלבים. ראשית הוגדרו מחזיקי העניין: הקיבוצים, הקהילה המקומית, הספקים, החקלאים, הלקוחות, העובדים, ההנהלה והוועדות. בשלב השני התקיימו ראיונות עם גורמי מפתח, על סמך שאלון ארגוני. בשלב השלישי עובד המידע, ובמהלכו זוהו ומופו הנושאים המהותיים בהתאם להשפעתם על החברה ועל מחזיקי העניין שלה. הנושאים חולקו לשלוש קטגוריות עיקריות: ממשל תאגידי, אקלים וסביבה, ומחויבות לכלל מחזירי העניין בקבוצה ומחוצה לה.

מחויבות למחזיקי עניין

שירות הוגן,
שקוף ואחראי

השקעות אחראיות

בטיחות מוצר
פיננסי

מעורבות חברתית
וקהילתית

תנאי העסקה
וסביבת עבודה
נאותה

פיתוח והכשרת
עובדים

אקלים וסביבה

ניהול מים
ומקורות מים

אנרגיה מתחדשת

ניהול סיכונים סביבה
ואקלים

צמצום השפעות
סביבתיות

ממשל תאגידי

אתיקה עסקית
ומניעת שחיתות

ממשל תאגידי
וציות רגולטורי

פרטיות
ואבטחת מידע

שרשרת אספקה
אחראית

חדשנות

הזיקה שלנו ל-UNSDGs

בשנת 2015 הציג האו"ם 17 יעדי פיתוח בר קיימא (Sustainable Development Goals - SDGs). היעדים משקפים ומגדירים את סדר היום הגלובלי לפיתוח בתחומי סביבה, חברה וכלכלה עד שנת 2030, מטרה להתוות קו מנחה עבור מדינות, חברות וארגונים. הנהלת הקבוצה, בתור ארגון אחראי, נעזרת ביעדים כמצפן למטרות בתחומי הקיימות.

כארגון הפועל מול משקים חקלאיים, אנו מודעים למשמעות משבר האקלים, ופועלים להגברת המודעות לסיכונים וההזדמנויות הנובעים ממנו. בהתאם למטרה 13.3, אנו מקיימים ימי עיון ללימוד פרקטיקות חקלאות מחדשת, כנסים בנושא ESG, מטמיעים פתרונות אנרגיה מתחדשת, ומתעדפים בפרויקטים בעלי אימפקט חיובי מידי על הסביבה.

אנחנו פועלים להטמעת צרכנות נבונה, במספר חזיתות משלימות. ראשית, בהתאם למטרה 12.7, אנו פועלים כארגון רכש שמטרתו לספק הטבות פיננסיות לקהל לקוחותינו, שעימן תמיכה בכלכלה המקומית ע"פ סדרי העדיפויות האזוריים של הקהילה. לצד זאת, ובהתאם למטרה 12.5, חממת החדשנות שלנו INNOVALLEY, תומכת בפרויקט כלכלה מעגלית, למשל בתחומי ניהול פסולת אורגנית. לצד אלו, אנו מקיימים אירועי קהילה רבים שמיועדים לספק לקהלי היעד השונים ארגז כלים לקבלת החלטות פיננסיות, עסקיות, ניהוליות ואף חקלאיות, בהתאם למטרה 12.8.

הארגון שלנו תומך בקהילה המקומית, על ידי בניית תשתיות מותאמות וקידום תעשייה מקומית. בהתאם למטרה 9.1, אנו מספקים לשוכרינו שטח תעשייתי עם תשתיות חדשניות וברמה גבוהה, מחלקים מענקים לטיפול בתשתיות משקים בעמק המעינות ע"פ קריטריונים חברתיים ותומכים בכלכלה המקומית על ידי הטבות פיננסיות והלוואות בתנאים נוחים.

אנו מעודדים חדשנות בקהילות סביבנו, ופועלים לאיתור פתרונות יצירתיים תוך מתן מענה עסקי לבעיות שעולות במשקים שלנו ובאתרים אחרים. בהתאם למטרות מספר 8.2 ו-8.3, חממת החדשנות INNOVALLEY, מקדמת פרויקטים שעוזרים למחזיקי העניין השונים לפתח ולמנף פרויקטים של חדשנות בתחומי העשייה של הקבוצה.

עמק המעינות שטוף השמש, הינו מקור בלתי נדלה לאנרגיה מתחדשת. אנו מאמצים בקבוצת שאן את חזון העמק הירוק, חבל הארץ המוביל באחוזי ייצור חשמל מאנרגיה סולארית ומתחברים למטרות 7.2 ו-7.3, המכוונות להגברת אחוז השימוש באנרגיה מתחדשת בתמהיל האנרגיה המקומי והלאומי, בבתי אב ובתעשייה.

כחברה הממוקמת בלב עמק המעינות, נושא המים ואיכותם הינו חלק מן היום יום שלנו. אנו מקפידים לנהל את שפע מקורות המים הנובעים בלב אזור חלקאי פורה, באופן מאוזן ולהבטיח זמינות מים נקיים לכל. בהתאם למטרה 6.3, אנו פועלים להפחתת הזיהום במקורות מים, על ידי ניהול שפכים מוסדר והטמעת שיטות חקלאות חדשניות תוך והגנה מירבית על הסביבה הטבעית. בנוסף, ובהתאם למטרה 6.6. אנו יוזמים ומובילים פרויקטים לשיקום מקורות מים ואקוסטמות.

אסטרטגיית הקיימות של קבוצת שאן

אסטרטגיית הקיימות של קבוצת שאן נשענת על השילוב בין חקלאות, מקומיות, חדשנות ושותפות.

בבסיס הדברים, נעוצה ההבנה כי חקלאות היא אבן יסוד בכלכלה המקומית שיש לשמר ולפתח למען בטחון תזונתי עצמאות וחוסן. מתוך תפיסה זו, הקבוצה פועלת לקידום מערכות חקלאות יעילות תוך פיתוח והנגשה של כלים לפיתוח חדשנות חשיבתית וטכנולוגית, ולבניית דור המשך לחקלאי העמק. הקבוצה רואה את עצמה כחלק בלתי נפרד מתמהיל היישובים המקומי, ושומרת על האינטרסים הכלכליים והסביבתיים של תושבי האזור, תוך מינוף הפוטנציאל האזורי הנרחב בעמק המעינות, על בסיס עקרונות צדק סביבתי ואקלימי. רבים מעובדי הקבוצה מתגוררים בעיר בית שאן, במושבים ובקיבוצים המקיפים אותה. נוסף להיותה מעסיק משמעותי, הקבוצה פועלת כזרוע לפיתוח אזורי ואורבני, בתחומי נדלן מניב, תיירות ואנרגיה, לטובת יישובי האזור וכמקור הכנסה למימון הפיתוח החקלאי הנדרש.

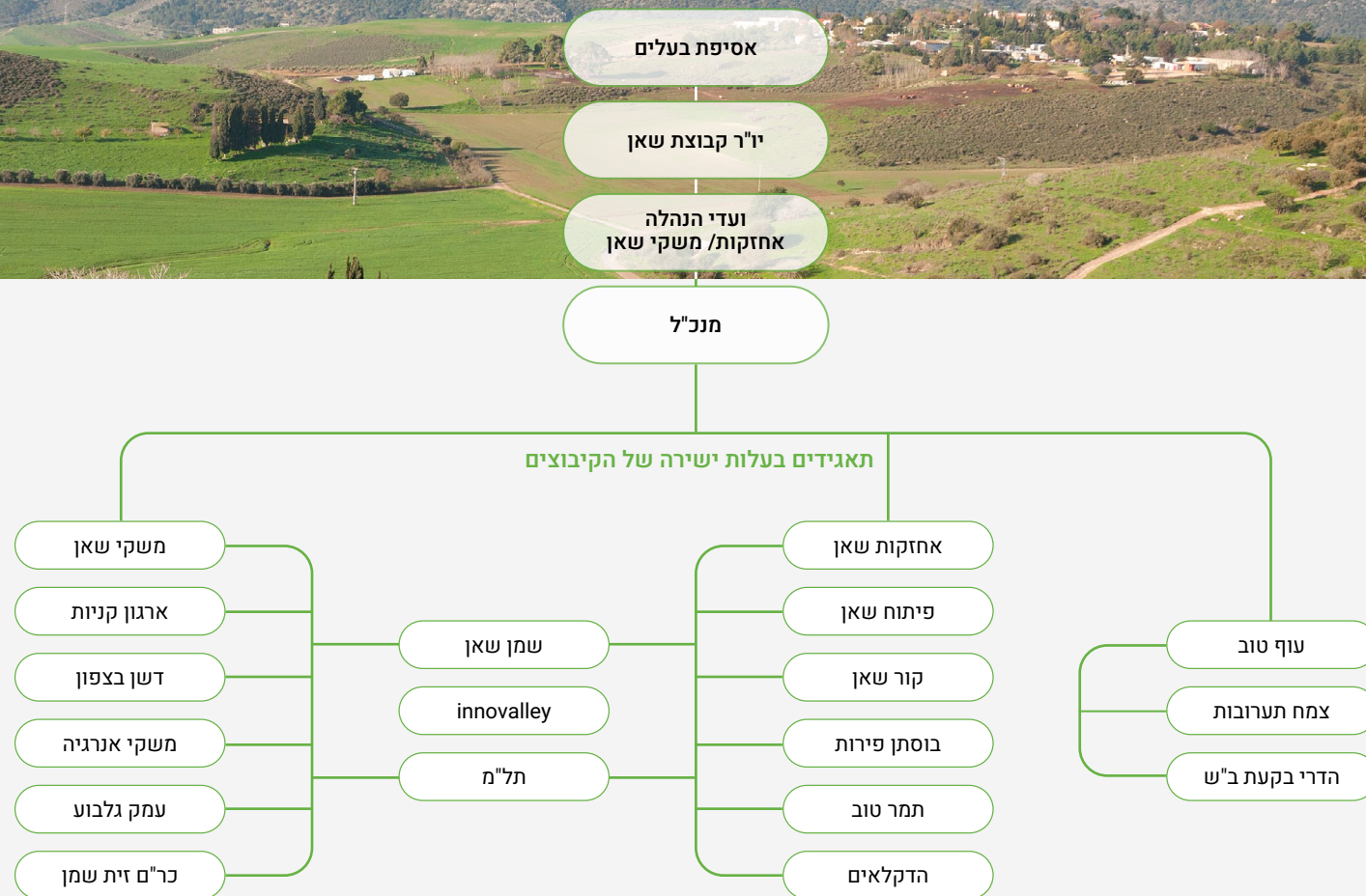
הקבוצה רואה באנרגיה מתחדשת פוטנציאל משמעותי בעמק שטוף השמש, ומפתחת את התחום, תוך הבטחת ערך משותף לכלל היישובים באזור. זאת על בסיס אמנת הקרקע, בסולידאריות אזורית ובהקפדה על שותפות והוגנות בחלוקת המשאבים האזוריים בין הקיבוצים, המושבים והעיר בית שאן. הקבוצה יוזמת פרויקטים ופעילויות לשגשוג האזור המיועדים לשיפור פריון הקרקע והמים לטובת היישובים וקידום החקלאות המקומית, ומעניקה הלוואות ליישובים לטובת הבראה ופיתוח כלכלי. לצד זאת, הקבוצה פועלת לקידום החדשנות האזורית, פועלת להנגשת ידע והתווית קווים מנחים מותאמי אזור. למשל, בהכוונת החקלאים לעבור לסל מוצרים חקלאים נוטה ירקות ומטעים, המתאים לאקלים האזורי ולצרכי השווקים.

ממשל תאגידי

קבוצת שאן נמצאת בבעלות 17 קיבוצים ובראשם אספת המשקים אשר תחתיה פועל ועד הנהלה המתכנס אחת לשבוע.

בקבוצה פועלים יו"ר הקבוצה, המנכ"ל והסמנכ"לים, ותחתיהם שלושת התאגידים העסקיים (חברות הבת): משקי שאן, אחזקות שאן ופיתוח שאן. כל חברת בת של הקבוצה מנוהלת על ידי דירקטוריון נפרד בתהליך קבלת החלטות עצמאי. עם זאת, הקבוצה מתווה יעדים וקווים מנחים באמצעות עבודות אסטרטגיות ותוכניות עבודה המתעדכנות תקופתית. מטרת הקבוצה היא לתת שירות לכל מחזיקי העניין שלה, וכקבוצה גדולה המשרתת 17 קיבוצים ובעלות מלאה או חלקית של כ-18 חברות, הכוח שלה הוא במספרים. תפקיד הנהלת הקבוצה הוא לדאוג שכל המכלולים המצוינים לעיל יעבדו בסינרגיה. בנוסף, המנהלה מספקת שירותי הנהלת חשבונות, כספים, ניהול שכר ועוד. אנו דוגלים בפעילות שקופה, ערכית וציונית- כזאת שאין עליה עוררין. הקשר שלנו עם מחזיקי העניין הוא רציף ובמדיניות דלת פתוחה.

חברות הבת של שאן

קבוצת שאן מורכבת מ-3 תאגידים עסקיים, תחתיהן נמצאות החברות והמפעלים שבבעלות הקבוצה

פיתוח שאן

חברה העוסקת בנדל"ן של קבוצת שאן. פיתוח שאן אחראית על תחזוקת כלל אזור התעשייה. פעילותה של החברה באה לידי ביטוי בשדרוג תשתיות במתחם אזור התעשייה, הקמה של מבנים/מפעלים חדשים, אספקת חשמל, הקמת פאנלים סולאריים, טיפול במים, ביוב ותקשורת, מתן שירותי הסעדה לעובדי המתחם, שקילות, אבטחה ועוד. השירותים ניתנים גם למפעלים הנמצאים במתחם ואינם בבעלות הקבוצה וגם למועצה האזורית עמק המעינות, השוכנת במתחם המפעלים האזוריים.

משקי שאן

חברת בת, אחות לאחזקות שאן, המהווה ארגון קואופרטיבי פיננסי אזורי, לתועלת הבעלים ולהשאת ריווחיהם. הארגון עוסק בסחר, רכש וגביה עבור המשקים ומספק להם שירותים פיננסיים ושירותי ניהול מקצועיים. הארגון משמש כמרכז פעילות פיננסית של הקיבוצים, וכן כל הפעילות הפיננסית של תאגידי קבוצת שאן מתבצעת בו. לשם כך מקיים הארגון מערכת קשרים עם הבנקים הראשיים במדינה ובשיתוף עימם מסייע לקיבוצים ולגופים אחרים בעמק בית שאן במינוף פעילויות כלכליות וחברתיות שונות.

אחזקות שאן

מטרתה של חברת הבת אחזקות שאן היא ליזום, לפתח ולנהל שיתופי פעולה קיימים, חדשים וחדשניים תוך שימוש במשאבים האזוריים, לטובת צמיחה ורווחת הבעלים. אחזקות שאן אחראית לצד הפיננסי בתאגידים הפנימיים, שותפה פעילה בבדיקה והקמת פעילויות חדשות ומייצגת את הקבוצה בתאגידים הפנימיים ואת הבעלים בתאגידים החיצוניים.

אחריות תאגידית

בקבוצת שאן אנו חורטים על דגלנו את הערכים: מצוינות ומקצועיות, אחריות חברתית והעצמה, שיתוף פעולה, הוגנות, שירותיות, יוזמה, חדשנות ואכפתיות כלפי הסביבה ולמען דור העתיד. ערכים אלו מודפסים בגאון ותלויים על קירות המשרדים, כקו מנחה המשרה ביטחון לכל העובדים. הקבוצה מינתה ממונה נגד הטרדות מיניות. לא נרשמו תלונות בשנת 2023.

אבטחת מידע

קבוצה שמנהלת תחומי עניין רבים, אנחנו לוקחים את אבטחת המידע שלנו ברצינות. מעבר לפרוטוקולי האבטחה ונהלי העבודה המקובלים, אנחנו עובדים כיום עם חברת אבטחת סייבר חיצונית ו-CISO מטעמם, אשר מבצעים מבדקי בטיחות עם המלצות על מערך האבטחה שלנו. לא היו מקרים של פריצות או חריגות בשנת 2023.

בטיחות

בשנת 2023 לא היו תאונות עבודה או עובדים שאובחנו עם מחלות מקצוע. העובדים עוברים קורסי עזרה ראשונה ופוגשים רופא תעסוקתי באופן תדיר, לפי צורך. כל העובדים נשמעים לנהלי בטיחות מחמירים ברחבי המתחם, בהתאם לתוכנית ניהול סיכונים הבטיחות שבוצעה על ידי הקבוצה. כמו כן, העובדים משתמשים בצידוד מגן בהתאם לדרישות התפקיד: חליפות, מסיכות וכל מיגון אישי נוסף שנדרש. בנוסף, לכל מפעל יש תיק מפעל ברמת כיבוי אש, הנותן מענה לתאונות וסיכונים אפשריים.

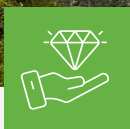
INNOVALLEY

תאגיד החדשנות Innovalley הוקם כדי לתת מענה בעולמות החדשנות הטכנולוגית עבור התעשייה, החקלאות והמשקים בעמק.
 התאגיד, אשר יושב לצד הנהלת קבוצת שאן, נמצא בשותפות עם עמק יזרעאל – דבר המקנה לו כוח רב לעשייה מקומית משמעותית ומגדיל את כמות הקיבוצים שמקדמים ועומדים מאחורי הארגון מ-17 ל-52 קיבוצים. Innovalley הוא למעשה חממה טכנולוגית אשר מהווה כלי לפיתוח והעברת ידע בין יזמים לקיבוצים ולמפעלים, מנגישה תוכניות סיוע ומענקים מהארץ ומהעולם, ומובילה תהליכים חדשניים בחשיבה ובפרקטיקה.

הסביבה שלנו

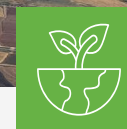
קבוצת שאן ממקמת בלב עמק המעינות אשר בבקעת שאן ולמרגלות הגלבוע, אזור יפיפה, שטוף שמש שופע מעינות טבעיים, המוקפים בשטחים החקלאיים של יישובי העמק, בעל פוטנציאל עצום ליצירת חשמל ממקורות מתחדשים.

הנהלת הקבוצה משקיעה רבות בחדשנות כמנוף לפיתוח העמק סביבתית, כלכלית וקהילתית. ערוץ משמעותי לקידום הנושא הינו מרכז החדשנות INNOVALLEY, המנוהל על ידי הקבוצה בבעלות משותפת עם קבוצת עמק יזרעאל. המרכז המוקם כדי לתת מענה עבור התעשייה, החקלאות והמשקים בעמק, משקיע בקידום פרויקטים מקיימים ובקידום המודעות לנושא. ניתן לקרוא עוד על הארגון בפרק "חדשנות בעמק".

הנהלת קבוצת שאן רואה חשיבות רבה בשימור הטבע והמערכת האקולוגית האזורית כגוף המתווה מדיניות לחברות הבת ומספק שירותי תשתית לכלל החברות הפועלות במתחם, השפעתה הסביבתית חורגת מגבולות המשרדים. נכון להיום השפעתן הסביבתית של חברות בנות הפעילות במתחם קבוצת שאן מנוטרת ומנוהלת באופן עצמאי, ומדיניות הקבוצה הינה למנף את סל היכולות המשותף ולהגדיר יעדים וקווים מנחים אחידים לטובת כלל מחזיקי העניין.

בשנת 2023, עם 37% אחוזי מימוש של הפוטנציאל הסולארי האזורי, דורגה המועצה האזורית על ידי משרד האנרגיה, בין עשר הרשויות המובילות בתחום מתוך כלל העיריות, המועצות המקומיות והמועצות האזוריות בישראל. לקבוצה חלק גדול בהישג זה, והיא פועלת למיצוי הפוטנציאל הסולארי האזורי באמצעות מיזמים ושותפויות והתקנת פאנלים סולאריים על גגות המתחם.

צריכת אנרגיה בקבוצה

צריכת חשמל וקיטור

ניהול האנרגיה בקבוצה מנוהל על ידי "פיתוח שאן", אחד משלושת תאגידי הקבוצה. פיתוח שאן נמנתה על אחד מחלקי החשמל הראשונים המורשים בישראל, ועד היום מספקת חשמל לרובן המכריע של החברות במתחם.

בהתאם לחלוקת המונים המותקנים,
צריכת החשמל הינה:

מבנה
המשרדים **56%**

תפעול
חדר האוכל **37%**

הטענת רכבים חשמליים,
כולל עמדת טעינה מהירה **7%**

במתחם פועלת תחנת קו-גנרציה
מבוססת גז, בהספק מותקן של 5 מגה,
המספקת כ-

70% מהקיטור

הדרוש לחברת עוף טוב הפועלת
במתחם, בעוד יתרת הקיטור מיוצרת על
ידי מזוט.

צריכת החשמל שלנו
בהנהלת הקבוצה
עמדה בשנת 2023 על

144,000 קוט"ש

אחוז מזערי בהשוואה לצריכה הכוללת
בקבוצה.

צריכת החשמל
במתחם כולו בשנת 2023
עמדה על

36,479,952 קוט"ש

אשר רובו המכריע הגיע מן החיבור
לרשת החשמל.

בשנת 2023 הותקנו פאנלים סולאריים
על חלק מגגות המפעל אשר כבר בשנת
2023 ייצרו

6,348,139 קוט"ש

דלקים

לצד המעבר לחישמול המיכון והרכבים, בקבוצה עדין נעשה שימוש בדלקים פוסיליים, אשר אמור להתמעט בשנים הקרובות, וכולל בעיקר גז לתחנת הקו-גנרציה, סולר לתפעול שלושה גנרטורים, ומזוט לייצור 30% מהקיטור הנצרך על ידי חברת עוף טוב הפועלת במתחם. בשטח המפעל שבבעלות הקבוצה קיימת תחנת דלק פעילה בבעלות חברת דלק, אשר פעולתה תופסק עד שנת 2025.

גזי קירור

באופן טבעי, צריכת גזי הקירור המשמעותית הינה בחברות הבנות של הקבוצה הפועלות במתחם. ביניהן קור שאן אשר נמצאת ב-100% בעלות הקבוצה - בית קירור אשר מאחסן כ-10,000 טון של ירקות, פירות ומוצרים מהחי בקירור. תהליכי הקירור בחברה מבוססים על אמוניה במעגל סגור, ולאחר תהליך ייעול משמעותי, החל משנת 2020, לא נרשמו שום דליפות, השג משמעותי ביותר.

מדרך הפחמן שלנו

בשנת 2023 חושבה לראשונה טביעת הרגל הפחמנית של הקבוצה, מתוך מודעות לצורך הדוחק בהפחתת פליטת גזי חממה ובהיערכות למשבר האקלים. כקבוצה הפועלת בענף החקלאות, אנו עוקבים מקרוב אחר השלכות משבר האקלים, המשפיעות על המשקים שלנו כבר בהווה ואף צפויות להתרחב בעשורים הקרובים ע"פ התחזית האזורית. טביעת הרגל הפחמנית של הנהלת הקבוצה המשרדית בעיקרה הינה מזערית. לכן, ובהסתמך על מוטת ההשפעה הכוללת של הקבוצה, מוצגת כאן טביעת הרגל הפחמנית של הקבוצה כולה במכלולים 1 & 2.

הפחתת פליטות – מיזמים ותמיכות מטעם הקבוצה

הנהלת הקבוצה פועלת לקידום המעבר לכלכלה דלת פחמן, על ידי קידום אנרגיה מתחדשת בשטחי המוצעה, לצד סיוע שוטף ליישובי האזור בהסדרות השונות.

TC02E
10,877 מכלול 2
פליטות עקיפות

TC02E
1,430 מכלול 1
פליטות ישירות

הקבוצה שואפת להגדיר יעדי נט זירו ולתרום למאמץ העולמי למעבר לכלכלה מאופסת פחמן. על סמך טביעת הרגל הפחמנית בשנת 2023 כשנת בסיס, הנהלת קבוצת שאן מנתחת את פעילות הקבוצה ופועלת להגדרת יעדי איפוס פליטות גזי חממה ותוכנית הפחתת פליטות רב שנתית.

אנרגיה מתחדשת ושיקום טבע – פרויקט תפוז

ברחבי עמק המעיינות הוקמו עם השנים בריכות דגים המשתרעות על שטח של 12 אלף דונמים. עם צמצום הכדאיות הכלכלית של שימור ותחזוקת הבריכות, הוחלט על הסבת שטחי בריכות הדגים לייצור אנרגיה מתחדשת תוך שימת דגש על שיקום הטבע והמגוון הביולוגי באזור, תחת פרויקט תפוז. הפרויקט מנוהל בשיתוף פעולה מלא עם עמק המעיינות, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד האנרגיה, רשות החשמל, מינהל התכנון ורמ"י, דוראל ומשק אנרגיה.

פרויקט תפוז עתיד לייצר כ-5% מתוך 30% ייצור חשמל באנרגיות מתחדשות מסך הצריכה במשק, כפי שהוגדרו כמטרה של רשות החשמל לשנת 2030

כחלק מתפיסת הקבוצה ושותפיה, הוחלט כי הפרויקט יערך בשיתוף פעולה בין כלל יישובי האזור, כולל הקיבוצים, המושבים והעיר בית שאן, לטובת צדק סביבתי והנאה משותפת מן הנכסים האזורים. בנוסף, בעצה אחת עם משרד הגנ"ס, קק"ל, רשות ניקוז ירדן דרומי, רשות הטבע והגנים והחברה להגנת הטבע, הוחלט לנהל את הפרויקט החדשני תוך יישום עקרונות שיקום ושימור טבע וצמצום פליטות גזי חממה. בהתאם, הוזרמו עד כה 20 מיליון מ"ק של מים ל-37 המעיינות שבעמק, והחל פיילוט לשיקום אדמות ביצה בשיתוף חברת TERRA ENERGY, אשר צפוי להתפרש על 50% מן השטח המיועד לפרויקט.

הסרת תחנות הדלק בקיבוצים

קבוצת שאן רואה חשיבות רבה במינוף משאבי הטבע האזוריים ושימור הסביבה הטבעית, ומסייעת לקידום פרויקטים בתחום. כך למשל, בקיבוצים רבים הוקמו בעבר תחנות דלק, אשר כיום אינן פעילות מזה שנים. כחלק מיעדי שיקום הקרקע, המשרד להגנת הסביבה פנה לקיבוצים בבקשה לסגור ולהסיר את כל מתקני תחנות הדלק ההיסטוריות שבשטחם. הנהלת קבוצת שאן נרתמה, והרכיבה צוות מקצועי לסיוע ל-12 מן הקיבוצים בקבוצה, אשר מלווה אותם בתהליך מול משרד הגנ"ס. הפרויקט מנוהל בשיתוף מלא עם המשרד להגנת הסביבה, והוסכם כי לא יוטלו קנסות או עיצומים על הקיבוצים למשך תקופת הטיפול, אשר עתיד להימשך מספר שנים. הפרויקט מנוהל בשלבים שונים בכל אחד מהקיבוצים, כאשר המנהלת מספקת ע"פ צורך סיוע בשירותי ייעוץ משפטי, ניהול הפרויקט ותיאום בדיקות קרקע, עד שלב סגירת תחנת הדלק והדיווח למשרד הגנ"ס, אשר הינם באחריות הקיבוצים עצמם.

ניהול מים בקבוצה

פיתוח שאן, הנמצאת תחת קבוצת שאן, היא בעלת רישיון מטעם רשות המים לחלוקה ומכירה של המים במתחם, בתור הבעלים של שטח תפעולי להשכרה.

בשנת 2023 צרכו 64 קו"ב מים בלבד במשרדי ההנהלה, בעוד צריכת המים של חברות הקבוצה משמעותית יותר עקב הצרכים התפעוליים השונים. כך, לדוגמה, עוף טוב הינו הגוף המרכזי בצריכת מים – אשר אחראי ל-62% מצריכת המים, כאשר הבאים אחריו בית האריזה בוסתן פירות ובית הקירור "קור שאן", אחראים כל אחד ל-1% בלבד מצריכת המים הכוללת הגופים השוכרים נדל"ן במתחם אחראים ל-36% מההשקעות.

שפכים

השפכים מנוהלים על ידי תאגיד הביוב ומנוקזים למט"ש אזורי. שתיים מהחברות הפעילות במתחם – עוף טוב ודלי דג – מפעילות מתקן טיפול במים בטרם העברה למט"ש, בהלימה עם דרישת החוק, כאשר תמלחת המשחטה מטופלת בבריכה ייעודית מחוץ למתחם.

הקבוצה מקפידה לבצע דיגומים סדירים ביחד עם אגודת המים, ללא כל חריגות בשנת 2023.

ניהול פסולת וחומרי גלם

באופן טבעי, הפסולת במשרדי הקבוצה הינה פסולת מוניציפלית-משרדית בעיקרה, בעוד פינוי הפסולת במתחם נעשה ישירות על ידי החברות הפעילות בו. עם זאת, קיימת מודעות רבה לחשיבות צמצום הפסולת המועברת להטמנה, כולל קידום הפחתה במקור למשל על ידי הורדת שימוש בכלים חד פעמיים. בין השנים 2024-2025 החברה הציבה מטרה למדידה והפחתת הפסולת, כולל שימושי נייר וחומרי גלם משרדיים, וקווים מנחים לחברות הבנות.

נכון להיום, בין חברות הבנות הפועלות במתחם ראויה לציון קור שאן המצויה בבעלות מלאה של הקבוצה, המספקת שירותי למוצרי מזון עד מינוס 18 מעלות ועובדת מול יצרני מזון. המזון נכנס ויוצא ארוז מן הדולבים ובהתאם החברה אינה מייצרת פסולת. לצידה, בוסתן פירות, בית אריזה למנגו, אבוקדו והדרים, אשר 50% ממנו בבעלות הקבוצה, פועל לצמצום פסולת: הפירות הנאספים מועברים בדולבים רב פעמיים, ארגזי קרטון ובמשטחים, המועברים למיחזור על ידי ספקים מורשים בתום השימוש.

הקהילה שלנו

קבוצה בבעלות 17 קיבוצים, הקהילה שלנו היא לב העשייה שלנו, והכוח שדוחף אותנו להמשיך ולפעול למענם. מחלקת קשרי הקהילה שלנו עובדת על מנת להציע את ההטבות הטובות ביותר והאירועים המעשירים ביותר. לפיכך, אנחנו מחלקים את השירות שאנחנו מציעים לקהילה לשני סוגים: ישיר ועקיף.

שירות ישיר לקהילה כולל פרויקטים להטבות פיננסיות. היתרון שלנו הוא במספרים, ולכן כשקהל הלקוחות שלנו כולל כמות גדולה של תושבי הקיבוצים, אנחנו יכולים למנף אותו על מנת לתווך בין הצרכנים והספקים ובכך לעודד צרכנות חכמה.

בין ההטבות שאנחנו מציעים ללקוחות שלנו ניתן למצוא שירותי דלק, ריכוז רכש של תווי שי, הסכם מול ספק הגז וכרטיס משקארד - מועדון ההטבות של ישראלכרט, משקי הקיבוצים והמרחב הכפרי. כרטיס המשקארד מציע לחבריו הטבות רכישה, "קאשבק", הנחה בעמלות ומתנות. השנה בחרנו לתרום את כל המתנות לטובת תושבי עוטף עזה. בשנת 2024 אנחנו צפויים להיכנס לתחום הסליקה, על מנת לשפר את תנאי הסליקה של חברות האשראי לעסקים הגדולים והקטנים שפועלים בתוך קהילת הקיבוצים שלנו.

אוקטובר 2023 הבהיר לנו את החשיבות של תמיכה בקהילה. בעקבות הטרגדיה הנוראית שפקדה אותנו, והסלמת המלחמה, תרמנו חצי מיליון ש"ח לעוטף עזה, ועוד חצי מיליון ש"ח לטובת התמגנות המשקים של המועצה המקומית שלנו.

שירות עקיף לקהילה כולל פרויקטים שמטרתם לתמוך בפיתוח הכלכלה המקומית והעשרת הקהילה.

פיתוח אישי ומקצועי בקהילה

עמק פיננסי אנחנו מציעים סדרת מפגשים בתחום הפיננסי המותאמים לצרכי 3 אוכלוסיות שונות במהותן: עובדים לפני פנסיה, נשים ונוער וגיל שלישי. מטרת המפגשים היא הגדלת סל הכלים והידע הפיננסי לחברי המשק על ידי מרצים מתוך הארגון ומומחים חיצוניים.

ימי עיון בשנת 2023 התקיימו 2 ימי עיון וקורסים מקצועיים לחקלאי המשק, מרכזי המשק ודור ההמשך. בנוסף, התקיימו ימי עיון לפורום מזכירות טכניות הכולל מפגש רבעוני עם ספקים והרצאות בנושאי ניהול. פורום נוסף שהוקם הוא הפורום למנהיגות כלכלית, אשר מתכנס 4 פעמים בשנה ומלווה את הפונקציה הכלכלית במשק (לרוב מרכז המשק) עם הרצאות בתחומים כלכליים. מטרת ימי העיון והפורומים היא להעניק סט כלים מקצועי ולחזק את מיומנויות הניהול וקבלת ההחלטות של תפקידי מפתח.

הספריות של העמק

בכל שנה מקבלות הספריות תווי קנייה בשווי 8,000 ש"ח לסניפים המקומיים של סטימצקי, כולל הטבה מיוחדת על ספרות ישראלית, על מנת לתמוך בכלכלה המקומית ובפעילות של ספריות הקיבוצים. זאת בנוסף לכך שאימצנו את הספרניות המקומיות, ואחת לשנה הן מוזמנות ליום עיון שנתי שמעודד את ההשראה ומוקיר תודה על התרומה שלהן, היות ורובן פועלות בהתנדבות. בכל שנה יום העיון כולל פעילות אחרת, החל ממפגש עם סופר ועד סיור יום במזיאון.

פרויקטים ערכיים במשקים

בכל שנה מוציאה הוועדה לפרויקטים ערכיים במשקים קול קורא לקבלת מענק של 15 אלף ש"ח לשנה לפעילות או פרויקט ערכי שקשור בקהילה, בציונות או בחקלאות. תנאי הקול הקורא מגדירים שהפרויקט המיועד חייב להתקיים בתוך המשק (הקיבוץ), אינו יכול להתקיים ללא המימון ואינו למטרות עסקיות או רווח כלכלי. פרויקטים לדוגמה אשר קיבלו מימון עד כה הם מגרשי ספורט, שיפוץ בתי ילדים, מועדוני נוער, מועדון לחברי קיבוץ, פאב קהילתי, גינות קהילתיות ועוד – כאשר המטרה היא לחזק את הקהילה של המשק. במקרה שמשק מסוים בוחר שלא להשתתף בקול הקורא באותה השנה, הסכום ניתן לצבירה עד 3 שנים, שהם 45 אלף ש"ח.

חויית העובד

אנחנו מאמינים באיזון בית-עבודה, ושמקום העבודה יכול להרגיש כמו בית שני. לכן אנחנו מציעים קשר רציף עם העובדים, השתתפות באירועי חיים, הטבות לא סוציאליות ופיתוח אישי ומקצועי.

כחלק מההווי בקבוצה, אחת לחודש נפגשים העובדים לארוחת בוקר והרצאה בקיבוץ גן נחום, לפני תחילת יום העבודה. אחת לתקופה מארגנים עובדי המטה את "קפה בשטח" – אורזים פינג'ן וחטיפים ונפגשים בנקודת תצפית שונה, על מנת להתחבר לטבע ולשתות את הקפה של הבוקר באוויר הפתוח של העמק.

בכל שנה אנחנו יוצאים לנופש חברה ברחבי הארץ, ובעתיד, גם בעולם. בשנת 2023 נסענו ללילה בכרמי עבדת, הנמצא בנגב ומשקיף על נופי המדבר היפים של מדינת ישראל. אנחנו מעודדים את העובדים שלנו לצאת לחופשות אישיות ולבלות זמן עם המשפחה, ולכן מציעים השתתפות כספית בחופשה לכבוד חג פורים ובנופש בחודשי הקיץ. זאת נוסף לשי שניתן בחגים, מועדים ואירועי חיים.

לצערנו, שנת 2023 הייתה שנה של טלטלה עמוקה לכל עם ישראל. העובדים שלנו, שמונעים מערכי הציונות שמאפיינים את הקבוצה, התגייסו לשירות מילואים באוקטובר 2023 ואנחנו דאגנו למשפחות שנשארו בבית עם חבילות מזון ומוצרי היגיינה.

העובדים שלנו הם חלק מהקהילה המקומית, ביניהם ניתן למצוא הן חברי הקיבוצים והן תושבי העיר בית שאן, והם בעלי חינוך עמוק לשורשי הערכים שלנו.

אנחנו מקפידים לשמור על קשר רציף וטוב עם ועד העובדים על מנת להיות קשובים ולענות על צרכי העובדים.

התהליכים החיוביים שלנו מקבלים מענה בשטח, ובשנת 2023 לא היו עזיבות, פיטורים או פרישות. למעשה, עובדים רבים בוחרים להישאר בעבודתם גם אחרי גיל הפנסיה, והעובד הוותיק ביותר שלנו נמצא איתנו משנת 1952.

עובדים

במטה הנהלת קבוצת שאן 21 עובדים:

מתוכם שני עובדים מועסקים בחצי משרה והשאר במשרה מלאה.

פיתוח עובדים

פיתוח עובדים כולל בתוכו מגוון רבדים שונים. בשנת 2022 ביצענו עבודת מיפוי של צרכי הקבוצה. הפרויקט המשיך לתוך שנת 2023, שם התמקדנו במספר נושאים עליהם אחראים העובדים עצמם. כך, לדוגמה, כתבנו תוכנית למידה ופיתוח אישי הכוללת תוכנית הדרכה ארגונית אשר מתמקדת בשילוב נכון של העובד בארגון, תוך ליווי אישי וקבוצתי. התוכנית מתוקפת בכל חצי שנה על מנת להבטיח את ההתאמה הטובה ביותר ברמה אישית ועסקית. בנוסף, בהמשך 2023 ביצענו מיפוי דומה לצרכי העובדים והתאמנו פתרון פרטני לכל צורך.

התוכניות, בניהול וליווי של חברי ההנהלה שלנו, מתמקדות בין היתר שיפור ממשקי עבודה ושירות, גישור על פערים, גיבוש עובדים, שילוב מערכות מידע בעבודה שוטפת וקורסים ללימוד מתקדם של תוכנות OFFICE. נושאים נוספים להעשרת העובדים כוללים קורסי עזרה ראשונה וריענון נהיגה. אנחנו מעודדים את העובדים וחברי ההנהלה להשתתף בכנסים מקצועיים ולהמשיך ולהתעדכן בפרקטיקות מקובלות בעולם הפיננסים והביטוחים. יתרה מכך, הקבוצה חברה בעמותה לקידום מקצועי-חברתי, ומעבירה תקציב שנתי עבור עובדים המעוניינים לצאת לקורסים לפיתוח מקצועי.

מעבר לתמיכה וליווי פנימי של העובדים על ידי ההנהלה, הקבוצה מכירה בחשיבות של הכנסת מקורות ידע ומומחים חיצוניים לארגון. לכן, בשנת 2023 הזמנו 3 מומחים להעביר סדנאות בעלות חשיבות אישית וארגונית. ברבעון הראשון של שנת 2023 התקיימו 3 מפגשי הדרכה על תקשורת בין-אישית הכוללת כלים ומיומנות מעולם הגישור והתקשורת. בנוסף, על מנת להעניק לעובדים ולהנהלה סט כלים נכון ומותאם לניהול עסקי, הזמנו את אורלי קרדוש להעביר סדרת הרצאות בנושא מיומנויות ניהול. לבסוף, נשתף כי בעקבות הטרגדיה המדינית שנכפתה עלינו ב-7 באוקטובר, זיהינו את הצורך של העובדים ביד מנחה שתעזור להתמודד ולתווך את המציאות לתוך עשייה. על כן, ובנוסף לתמיכה וליווי שוטפים לכל עובד, הזמנו פסיכולוג ארגוני להעביר סדנה שתעניק כלים להתמודדות ארגונית במצבי חירום.

אינדקס GRI

עמוד	תיאור המדד	מדד	GRI תקן
14	צריכת אנרגיה בארגון	302-1	GRI 302: ENERGY
16	(SCOPE 1) פליטות גזי חממה ישירות	305-1	GRI 305: EMISSIONS
16	(SCOPE 2) פליטות גזי חממה לא ישירות	305-2	
16	הפחתת פליטות חממה	305-5	
19	ייצור פסולת	306-3	GRI 306: WASTE
22	עובדים חדשים ועזיבות	401-1	GRI 401: EMPLOYMENT
11	זיהוי והערכת סיכונים	403-2	GRI 403: OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY
11	הדרכה והכשרה בנושאי בטיחות וגהות	403-5	
11	תאונות עבודה	403-9	

עמוד	תיאור המדד	מדד	GRI תקן
5	פרטים אודות הארגון	2-1	GRI 2: General Disclosures
10	ישויות שנכללות בדוח הקיימות	2-2	
4	תקופת דיווח, תדירות ואיש קשר	2-3	
4	אישור חיצוני	2-5	
9-10	פעילויות, שרשרת הערך וקשרים עסקיים	2-6	
22	מצבת עובדים	2-7	
3	הצהרת הגורם הבכיר בארגון	2-22	
6, 20	דיאלוג מחזיקי עניין	2-29	GRI 3: MATERIAL TOPICS
6	קביעת נושאים מהותיים	3-1	
6	רשימת נושאים מהותיים	3-2	
5-6	ניהול נושאים מהותיים	3-3	